

K POCTĚ VLADIMÍRU PODBORSKÉMU

Přátelé a žáci k sedmdesátým narozeninám

Ústav archeologie a muzeologie

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně

BRNO 2004

Obsah

K jubileu prof. PhDr. Vladimíra Podborského, DrSc. (Zdeněk Měřínský)	13
Bibliografie prací prof. PhDr. Vladimíra Podborského, DrSc. (sestavily Hana Palátová a Renáta Švecová)	25
Karel Valoch: Drobnotvaré industrie starého a středního paleolitu	35
Marie Zápotocká – Jiří Muška: Pohřeb na neolitickém sídlišti v Hrbovích, okr. Ústí nad Labem (s antropologickou analýzou Petra Velemínského)	47
Eliška Kazdová: Osídlení lidem s keramikou vypíchanou na Znojemsku	55
Milan Lička: Žárové hroby kultury s vypíchanou keramikou, pozdní doby halštatské a časné doby laténské ze Mšena, okr. Mělník	71
Inna Mateiciucová – Gerhard Trnka: Die Silexartefakte aus der Siedlung mit Kreisgrabenanlage von Kamegg, Niederösterreich – Štípaná industrie ze sídliště s kruhovým areálem v Kameggu, Dolní Rakousko	89
Ivan Kuzma – Ján Tirpák: Dve kruhové priekopy v Podhoranoch, okr. Nitra	101
Jaromír Kovárník: Vývoj na konci II. stupně MMK/MOG a další otázky k počátku eneolitu	113
Petr Charvát: Jídlo jako obřad v pravěku Předního východu	123
Miroslav Šmíd: Další nálezy kultury s nálevkovitými poháry z polohy Kozí brada v Kostelci na Hané, okr. Prostějov	127
Elisabeth Ruttkay: Eine neue Hakenspirale aus Purbach am Neusiedler See, VB Eisenstadt-Umgebung, Burgenland – Beiträge zur jungneolithischen inkrustierten Keramik (Furchenstichkeramik) – Nový nález náušnice typu Hlinsko z Purbachu am Neusiedler See, okr. Eisenstadt-okolí, Burgenland – Příspěvky k inkrustované keramice staršího eneolitu (keramika s brázděným vpichem)	141
Erich Pucher: Tierknochen aus einer Grube mit Furchenstichkeramik in Purbach (Beitrag zu E. Ruttkay) – Zvířecí kosti z jámy s keramikou s brázděným vpichem v Purbachu (příspěvek k článku Elisabeth Ruttkay)	157
Miroslav Vaškových: Měděné předměty z Velehradu a Sušic-Traplic, okr. Uherské Hradiště	161
Vratislav Janák – Martin Oliva – Antonín Přichystal – Emanuel Grepl: Hromadný nález silicitových čepelí z Bernatic nad Odrou, okr. Nový Jičín. Příspěvek ke komunikační funkci Oderské brány v eneolitu a na počátku doby bronzové	167
Zdeněk Čižmár: Nové nálezy hliněných modelů sekeromlatů z výšinných poloh v Podýjí	177

Vratislav Janák – Antonín Přichystal – Emanuel Grepl: Sekery ze železné rudy z Oderské brány	183
Jaroslav Peška: Žárové hroby kultury se šňůrovou keramikou na Moravě	191
Jan Turek: Nátepní destičky z období zvoncovitých pohárů, jejich suroviny, technologie a společenský význam	207
† Jan Lichardus: Die relative Chronologie der frühen Bronzezeit in Mähren in Verbindung mit der Südwestslowakei – Relativní chronologie rané doby bronzové na Moravě v souvislosti s jihozápadním Slovenskem	227
Juraj Bartík – Alena Šefčáková: Hrob so šálkou protoúnětickej kultúry z Blatného, okr. Bratislava-vidiek, Slovensko	235
Jozef Vladár – Jozef Bátora: Pohrebiská nitranskej kultúry v Nitre	245
† Miroslav Bálek: Nové poznatky o hradisku u Kobylí, okr. Břeclav	259
Martina Roblíčková: Zvířecí osteologický materiál z lokality Kobylí, okr. Břeclav	269
Zoja Benkovsky-Pivovarová: K datování krčička věteřovské kultúry z Lednice, okr. Břeclav	275
Vít Dohnal: Věteřovské osídlení dómského návrší v Olomouci	281
Klára Šabatová: Doklad kultu nebo výrobní zařízení? Ke střední době bronzové na sídlišti v Práslavicích, okr. Olomouc	307
Wojciech Blajer: Einige Bemerkungen zu den langen Nadeln der älteren und mittleren Bronzezeit nördlich der Sudeten und Karpaten – Poznámky k dlouhým jehlicím starší a střední doby bronzové z oblasti na sever od Sudet a Karpat	317
Ondřej Chvojka: Jihovýchodní vlivy v jižních Čechách ve střední a v mladší době bronzové	327
Jaroslav Špaček – † Jiří Hrala: Knovízský objekt z Mochova u Čelákovic, okr. Praha-východ	341
Eva Ulrychová – Jaroslav Frána – František Surman: Růžicové spony ze Střelče, okr. Jičín	347
Stanislav Stuchlík – Antonín Štřof: Podolský hrob z Lišně, okr. Brno-město	355
Marek Gedl: Diademy z blaszanych segmentów brązowych na cmentarzysku w Zbrojewsku	367
Jan Bouzek: Die Kimmerier und Mitteleuropa – Kimmerijci a střední Evropa	375
Renáta Švecová: Slnecná symbolika v náboženskom kontexte doby bronzovej	385
Drahomír Koutecký: Bylanské pohřebiště v Hradištku, okr. Kolin	395
Jiří Pavelčík: Platěnická jáma s pozůstatky antropofagie z Uherského Brodu-Havří, okr. Uherské Hradiště	405
Bogusław Gediga: Problemy socjotopografii osad ludności kultury łużyckiej	409
Radomír Tichý: Konstrukce rondeloidu z Kuřimi, okr. Brno-venkov. Příspěvek experimentální archeologie k tzv. rondelové archeologii	419
Martin Golec: Keramika řecké výrobní tradice z Těšetic, okr. Znojmo	429
Etela Studeníková: Ein hallstattzeitlicher Wendelring im Karpatenbecken? – „Wendelring“ z doby halštatskej v Karpatskej kotline?	435
Miloš Čizmár: Příspěvek k poznání pozdní doby halštatské na Moravě (s příspěvkem † Z. Kratochvíla)	447
Andreas Lippert: Eine seltene Nadelform der römischen Kaiserzeit im Alpenraum – Ojedinelá forma jehlice z doby římské v alpském prostoru	469

Ondrej Šedo: K výkladu nálezů koster zvířat na sídlišti z doby římské ve Vyskově	473
Vladimír Nekuda: Projevy religiozity od pravěku do středověku	479
Václav Matoušek: Bacín – pravěká skalní svatyně s devět tisíc let trvající tradicí	485
Mária Novotná: K elitám obdobia starších popolinicových polí na Slovensku	497
Drahomíra Frolíková-Kaliszová: Projevy magie v pohřebním ritu slovanských plochých kostrových pohřebišť na Moravě a v Čechách	507
Slavomil Venc: Dřevěná sakrální architektura a archeologie. <i>Ecclesia lignea</i> jako zvláštní případ archeologických pozůstatků snížené viditelnosti	517
Zkratky	525
Seznam autorů	527

Inhalt/Content

Zum Lebensjubiläum von Prof. PhDr. Vladimír Podborský, DrSc. (Zdeněk Měřinský)	13
Bibliografie der Arbeiten von Prof. PhDr. Vladimír Podborský, DrSc. (zusammengestellt von Hana Palátová und Renáta Švecová)	25
Karel Valoch: Kleingerätige Industrien des Alt- und Mittelpaläolithikums	35
Marie Zápotocká – Jiří Muška: Bestattung in der neolithischen Siedlung in Hrbovice (Herbitz), Bez. Ústí nad Labem (mit der anthropologischen Analyse von Petr Velemínský)	47
Eliška Kazdová: Die Besiedlung der Region Znaim durch die Bevölkerung mit Stichbandkeramik	55
Milan Lička: Brandgräber der Stichbandkeramik-Kultur, der späten Hallstattzeit und frühen Latène-Zeit von Mšeno (Mscheno), Bez. Mělník	71
Inna Mateiciucová – Gerhard Trnka: Die Silexartefakte aus der Siedlung mit Kreisgrabenanlage von Kamegg, Niederösterreich	89
Ivan Kuzma – Ján Tirpák: Zwei Kreisgrabenanlagen in Podhorany, Bez. Nitra	101
Jaromír Kovárník: Die Entwicklung am Ende der II. Stufe der MBK/MOG und weitere Fragen zum Beginn des Äneolithikums	113
Petr Charvát: Food consumption as a ceremony in the prehistoric Southwest Asia	123
Miroslav Šmíd: Weitere Funde der Trichterbecherkultur aus der Lokalität Koží brada in Kostelec na Hané (Kosteletz), Bez. Prostějov	127
Elisabeth Ruttkay: Eine neue Hakenspirale aus Purbach am Neusiedler See, VB Eisenstadt-Umgebung, Burgenland – Beiträge zur jungneolithischen inkrustierten Keramik (Furchenstichkeramik) ..	141
Erich Pucher: Tierknochen aus einer Grube mit Furchenstichkeramik in Purbach (Beitrag zu E. Ruttkay)	157
Miroslav Vaškových: Kupfergegenstände von Velehrad (Welehrad) und Sušice-Traplice (Suschitz-Traplitz), Bez. Uherské Hradiště	161
Vratislav Janák – Martin Oliva – Antonín Přichystal – Emanuel Grepl: Hortfund von Silexklingen in Bernartice nad Odrou (Barnsdorf), Bez. Nový Jičín. Ein Beitrag zur Kommunikationsfunktion des Odortores im Äneolithikum und im frühen Stadium der Bronzezeit	167
Zdeněk Čižmář: Neue Funde von Tonmodellen von Streitäxten aus den Höhenlagen im Thaya-Gebiet	177
Vratislav Janák – Antonín Přichystal – Emanuel Grepl: Äxte aus Eisenerz aus der Region Oderská brána	183

Jaroslav Peška: Brandgräber der Schnurkeramik-Kultur in Mähren	191
Jan Turek: Bell Beaker wristguards, their raw-materials, technology and social significance	207
† Jan Lichardus: Die relative Chronologie der frühen Bronzezeit in Mähren in Verbindung mit der Südwestslowakei	227
Juraj Bartík – Alena Šeřčáková: Grab mit einer Tasse der Protoaunjetitzer-Kultur aus Blatné, Bez. Bratislava-vidiek (Preßburg-Land), Slowakei	235
Jozef Vladár – Jozef Bátora: Gräberfelder der Nitra-Kultur in Nitra	245
† Miroslav Bálek: Neue Erkenntnisse über den Burgwall bei Kobyly (Kobyly), Bez. Břeclav	259
Martina Roblíčková: Osteologisches Material tierischer Herkunft aus der Lokalität Kobyly (Kobyly), Bez. Břeclav	269
Zoja Benkovsky-Pivovarová: Zur Datierung des Krügleins der Věteřov-Kultur von Lednice (Eisgrub), Bez. Břeclav	275
Vit Dohnal: Die Věteřover Besiedlung der Dom-Anhöhe in Olomouc (Olmütz)	281
Klára Šabatová: Kulturnachweis oder Herstellungseinrichtung? Zur mittleren Bronzezeit von Přešlavice (Přešlawitz), Bez. Olomouc	307
Wojciech Blajer: Einige Bemerkungen zu den langen Nadeln der älteren und mittleren Bronzezeit nördlich der Sudeten und Karpaten	317
Ondřej Chvojka: Südöstliche Einflüsse in Südböhmen in der mittleren und jüngeren Bronzezeit	327
Jaroslav Špaček – † Jiří Hrala: Ein Objekt der Knovíz Kultur aus Mochov bei Čelákovice (Čelakowitz), Bez. Praha-východ	341
Eva Ulrychová – Jaroslav Frána – František Surman: Posamentieriefibeln von Střešleč, Bez. Jičín	347
Stanislav Stuchlík – Antonín Štřof: Ein Podoler Grab von Líšeň (Lösch), Bez. Brno-město	355
Marek Gedl: Diademe aus bronzenen Blechsegmenten auf dem Gräberfeld in Zbrojewsko	367
Jan Bouzek: Die Kimmerier und Mitteleuropa	375
Renáta Švecová: Die Sonnensymbolik im religiösen Kontext der Bronzezeit	385
Drahomír Koutecký: Das Bylaner Gräberfeld in Hradištko, Bez. Kolín	395
Jiří Pavelčík: Eine Platénicer-Grube mit Überresten der Anthropophagie aus Uherský Brod-Havříce (Ung. Brod-Hawřítz), Bez. Uherské Hradiště	405
Bogusław Gediga: Probleme der Soziotopographie der Siedlungen der Lausitzer Kultur	409
Radomír Tichý: Konstruktion der Kreisgrabenanlage (Rondelloid) von Kuřim (Gurein), Bez. Brno-venkov. Ein Beitrag der experimentellen Archäologie zur sog. Rondell-Archäologie	419
Martin Golec: Keramik griechischer Herstellungstradition aus Těšetice (Töstitz), Bez. Znojmo	429
Etela Studeníková: Ein hallstattzeitlicher Wendelring im Karpatenbecken?	435
Miloš Čizmár: Ein Beitrag zur Erkenntnis der Späthallstattzeit in Mähren (mit dem Beitrag von † Z. Kratochvíl)	447
Andreas Lippert: Eine seltene Nadelform der römischen Kaiserzeit im Alpenraum	469
Ondřej Šedo: Ein Beitrag zur Deutung der Funde der Tierskelette in der Siedlung aus der römischen Kaiserzeit in Vyškov (Wischau)	473

Vladimír Nekuda: Die Äusserungen der Religiosität von der Urgeschichte bis zum Mittelalter	479
Václav Matoušek: Bacín – ein urgeschichtliches Felsenheiligtum mit einer 9000 Jahre langen Tradition ..	485
Mária Novotná: Zu der Elite der älteren Urnenfelderzeit in der Slowakei	497
Drahomíra Frolíková-Kalízková: Ausdrucksformen der Magie im Bestattungsritus der slawischen flachen Skelettgräber in Mähren und Böhmen	507
Slavomil Vencl: Hölzerne Sakralarchitektur und Archäologie. <i>Ecclesia lignea</i> als Sonderfall archäologischer Überreste mit vermindertem Auflösungsvermögen	517
Abkürzungen	525
Verzeichnis der Autoren	527